

Mikołajewo_1
Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	czarnkowsko-trzcianecki	
Gmina	Czarnków	
Miejscowość	Mikołajewo	

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	29.07.2013 r.	Miejsce wykonania	dom informatora
Czas trwania	1:15:56	Forma i wielkość	nagranie WMA
Przeprowadzający	K. J.	Komentarz	brak

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
060_CZA_MIK	K	brak informacji		

Informacje etnograficzne	
Tematyka	Pozyskane informacje (ew. cytaty)
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	Brak informacji.
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstwa)	[Parcela] 060: Teren, który został przekazany od hrabiego z Goraja, nazwa pochodziła od zawsze. Ale mimo, że jest to teren formalnie nie należący do Mikołajewa, to uważa się, że to jest nasze. Mikołajewo jako wieś jest za mała, to tylko jest jedna ulica i to wszystko. To nawet mój dziadek budował. Starsi ludzie we wsi więcej wiedzą.
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	Brak informacji.
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głązów narzutowych)	Brak informacji.
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe	
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	Brak informacji.
Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne	
1.	św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny
	060: Zawsze na koniec dnia była potańcówka, bez żadnych wróżb. Była orkiestra, mali pili oranżadę, starsi coś

	(Katarzynki)	mocniejszego i się ludzie bawili.
2.	św. Marcina/11 listopada	060: Rogale marcińskie, które kupuje się symbolicznie, dawniej były pieczone.
3.	Adwent	060: Roraty, kiedyś odbywało się na rano, przez co było uniemożliwione uczestniczenie w mszy świętej, bo do kościoła kiedyś trzeba było iść pieszo. Teraz roraty są na wieczór, to można chodzić, są auta, nie trzeba się martwić o dojazd.
4.	św. Mikołaja (Mikołajki)	Brak informacji.
5.	Wigilia	<p>[Prezenty]</p> <p>060: Ojciec kupował, obojętnie co, ale zawsze coś musiało być.</p> <p>[Wigilia]</p> <p>060: Wigilia była bardzo skromnie, na stole były tylko ziemniaki, śledzie i zupa rybna, ewentualnie sos grzybowy. Odbywało się to w kuchni, choć u mnie w domu w pokoju. Nie obowiązywała zasada 12 potraw, bo nie było tyle jedzenia, co teraz. Dawniej pomarańcze były nieznanne. Jak kiedyś od jakiejś ciotki dostałam, to myślałam, że to są zgnite jabłka i nie zjadłam.</p> <p>[Choinka]</p> <p>060: Zawsze stroiłam w bombki, świeczki i suszone owoce. Choinka była prawdziwa z lasu. Cukierki były choinkowe - były to specjalne owocowe cukierki, w choinkowym opakowaniu.</p> <p>[Kolędy]</p> <p>060: Siadało się przy tym przy piecu, śpiewało się wszystkie, które były w książeczce. Nie było telewizora, tylko małe radio, ludzie nie mieli co robić, to śpiewali.</p> <p>[Kartki świąteczne]</p> <p>060: Wysyłało się kartki świąteczne, które kupowało się sklepie, a nie w kościele tak jak teraz.</p> <p>[Pasterka]</p> <p>060: Szło się pieszo, prawie zawsze przygrywała orkiestra, która składała się z miejscowych [z Mikołajewa] chłopów, które grają tylko od święta. Orkiestra ta była bardzo nieformalna.</p>

		[Gwiazdor] 060: Obowiązkowo przychodził gwiazdor. Raz przebrała się mama, za co mi się dostało różgą. Na wsi rodzice dawali dzieciom ciasta w kształcie baby i dziada.
6.	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	060: Po południu chodziło się śpiewać do kościoła kolędy, chodziły tylko same dzieci. Szło się jeszcze czasami w goście.
7.	Sylwester/Nowy Rok	060: Dopiero w latach 70. zaczęto organizować zabawy, ale wcześniej nie było. Zwyczaj wynoszenia bram, wyprowadzanie wozów. Kiedyś z bram zrobili przystanek, rozbroili kiedyś toaletę drewnianą. W sylwestra było pozwolenie na brojenie.
8.	Trzech Króli	060: Jedna zorganizowana grupa, która chodziła po domach, dostawali pieniądze, albo cukierki.
9.	Kolędnicy	060: Chodzili tylko w Trzech Króli.
10.	MB Gromniczej	060: W kościele z gromnicą się szło.
11.	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	[Niedźwiedzie] 060: Skład: baba, chłop, 2 niedźwiedzie, grajek, kominiarze. Malowało się ludzi, szczególnie młodych. Każdemu na podwórku rozsypywało się siczkę na szczęście. Wieczorem był podkociołek, zabawa do północy. Wstęp wolny, bawili się i starsi i młodszy.
12.	Topienie Marzanny	060: Nie było zwyczaju.
13.	Środa Popielcowa	060: Chodziło się do kościoła.
14.	Śródpoście	060: Gorzkie Żale i Droga Krzyżowa.
15.	Niedziela Palmowa	060: Z palmą do kościoła.
16.	Triduum Paschalne	060: Rowerem jeździło się do kościoła w te trzy dni. Sobota była najdłuższym dniem, zawsze się spało na kazaniu. W piątek rano był zwyczaj rannego bicia z witką - „za Boże rany”.
17.	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	060: Przygotowanie stołu do poświęcenia stołu, kiedyś był zwyczaj szykowania stołu przez inne rodziny, teraz są za to zobowiązanie 2 osoby. Trzeba było wyszykować stół. Wszyscy składali się na paliwo.
18.	Poniedziałek	060: Lany poniedziałek, lalo się wiadrami, było to bardzo

	Wielkanocny	spontanicznie, gdyż było ciepło.
19.	Zielone Świątki	060: Jechało się na odpust do Lubasza, obecnie jedzie się tylko na 8. września.
20.	Boże Ciało	060: Procesja, cztery ołtarze, dziewczynki, które sypały kwiatki.
21.	św. Jana	Brak informacji.
22.	MB Zielnej	060: Przynosi się zioła, często myli się z wianuszkami, które robi się z ziół. Jest to nadal praktykowane święto.
23.	MB Siewnej	Brak informacji.
24.	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	060: Cmentarz, wcześniej są obowiązki związane z czyszczeniem pomników, kładzenie świerków, msza po południu i procesja na cmentarz.
25.	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	Brak informacji.

Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe

1.	Narodziny i chrzest	060: Wieszanie na wózku Matkę Boską [medalik]. Podczas chrztu trzyma dziecko matka chrzestna, a ojciec chrzestny trzyma świecę. Matka chrzestna kupuję ubranko. [Roczek] 060: Dziecku pod poduszkę kładzie się prezent. Tradycja rozstawiania książeczki, różańca, kieliszka i pieniądza, dziecko musiało coś chwycić jako symbol późniejszej drogi życia.
2.	Ślub i wesele	060: Polteram był w piątek przed weselem, tłuczenie szkła i nie tylko (ktoś kiedyś rzucił starymi jajkami i poduszką). Każdy kto chciał brał udział. Teraz robi się to tydzień przed weselem, dlatego nie jest to takie huczne i ludzie mieli większy kontakt z innymi ze wsi, wszyscy się znali i się chodziło. Wesela były w niedziele. Do ślubu jechało się bryczką. Poprawiny były bardzo skromne. Jak jakaś panna należała do róży różańcowej, to parę młodą wprowadzała chorągiew. Po ślubie też chorągiew wyprowadzała parę młodą z kościoła. Kiedyś nie było sypania ryżem czy grosikami.

3.	Śmierć i pogrzeb	060: Codziennie różaniec w domu, przez dwa-trzy dni. W ostatni dzień z różną, było rozdawane ciasto. Rodzina szła za trumną, a ci, co nie z rodziny szli przed trumną. Na stypie był chleb, herbata, później było kawa z ciastem. Gości było tak dużo, ile się w domu pomieściło.
4.	Inne zjawiska	Brak informacji.
Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa		Brak informacji.
Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy		Brak informacji.
III. Tradycje rękodzielnicze		
Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych		Brak informacji.
IV. Przejawy religijności tradycyjnej		
1.	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)	060: Krzyż stoi od kiedy ja żyję. Kiedyś mieli budować kapliczkę, ale planu tego nie zrealizowano. Koło D., zawsze w maju odmawiało się tam majowe i dlatego tam miała powstać kapliczka.
2.	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Brak informacji.
3.	Święte figury, obrazy, rzeźby	Brak informacji.
4.	Miejsca kultu religijnego	Brak informacji.
5.	Lokalne tradycje pielgrzymowania	Brak informacji.

6.	Lokalne odpusty	060: Odpust na św. Piotra i Pawła - odpust jest zawsze w dniu kiedy przypada, nigdy nie [przekładany] na niedzielę, sypanie kwiatów przez dziewczynki, procesja.
V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie		
1.	Dożynki	060: Zabawa na boisku, co roku. Przygotowywanie występy, przedszkolaki tańczyły krakowiaka. Niektóre dziewczynki robiły czasami za chłopaków jak np. moja siostra, wszędzie musiałam ją za sobą ciągnąć. Robiony także wieniec, z którym jechało się do kościoła. Zabawa była w sobotę, a z wieńcem jechało się w niedzielę na mszę na godzinę 11.00.
2.	Dni gminy/wsi	Brak informacji.
3.	Lokalne festyny	Brak informacji.
4.	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	Brak informacji.